

Błażej Sajduk

Od redakcji : Humanistyczne podejście do nowoczesnych technologii

Kultura i Polityka : zeszyty naukowe Wyższej Szkoły Europejskiej im. ks.
Józefa Tischnera w Krakowie nr 16, 9-11

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

OD REDAKCJI – HUMANISTYCZNE PODEJŚCIE DO NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII

Bez ryzyka popadnięcia w skrajność determinizmu technologicznego, można zaryzykować stwierdzenie, że ludzie żyjący współcześnie w krajach wysoko rozwiniętych doświadczają niespotykanego w dziejach ludzkości tempa transformacji wielu dziedzin życia. Siłą napędową tych przemian jest w dużej mierze rozwój technologii. Obecnie zmiany zachodzą nie tylko szybko, równolegle nakładając się na siebie, dodatkowo również nie zawsze mają charakter ewolucyjny, natomiast częściej wprowadzają gwałtowne przeobrażenia zmieniając sens kontekstu, w którym funkcjonujemy. Najbardziej jaskrawymi przykładami zmian o charakterze jakościowym mogą być upowszechnienie się komputerów osobistych i Internetu. Pojawienie się obu tych „wynałazków” spowodowało, że część naukowców zaczęła mówić wręcz o biologicznych zmianach jakie wywierają one na ludzki mózg.

Jednak próby sprowadzenia zmian technologicznych wyłącznie do ich technicznego wymiaru są, nie tylko nieuprawnione, co wręcz niebezpieczne. Niestety zbyt często można odnieść wrażenie, że to właśnie skupianie się na „nowszych wersjach”, „większej szybkości i zasięgu”, „przepustowości łącz”, „wytrzymałości”, „odporności na uszkodzenia”, „niższej cenie przy wyższej jakości”, itp. stanowi główny punkt zainteresowania osób zajmujących się najnowszymi technologiami. Tym samym, umyka chyba coś niezwykle ważnego – pytania: „po co?”, „dlaczego?”, „w jakim celu” i „jakie mogą być konsekwencje” stosowania tych technologii?

Redakcja „Kultury i Polityki” nie ma wątpliwości, że bez uwypuklenia, „normatywnego” i „ludzkiego” wymiaru nowoczesnych technologii, obecnych współcześnie w każdej dziedzinie życia, niemożliwe będzie zdiagnozowanie ich realnego wpływu na rzeczywistość. Dlatego też ogłoszony przez nas *Call for Papers* zachęcał Autorów do podjęcia namysłu nad wątkami, w których szczególnie wyraźnie uwidacznia się symbioza *technie* z jej ludzkim wymiarem, choć wśród przyjętych tekstów są i takie, które mocniej akcentują techniczny wymiar poruszanego zagadnienia.

Numer, który trzymają Państwo w ręku stanowi unikalny zbiór oryginalnych tekstów. Ich autorzy koncentrowali się na konsekwencjach rozwoju technologii w czterech niezwykle ważnych obszarach: edukacji, sferze obronności oraz zachowania się w sieci i literaturze.

Nowoczesne technologie stanowią obecnie, jeden z najsilniejszych katalizatorów zmian w sposobie nauczania młodych pokoleń. Właśnie tym zagadnieniom poświęcony został artykuł autorstwa Błażeja Sajduka zatytułowany *Pokolenie Y a metody dydaktyki akademickiej*. Z kolei rozwój nowoczesnych narzędzi dydaktycznych stanowi motyw przewodni rozważań Christine Dallmann i Ralfa Vollbrechta w tekście *Lernen mit Medien Wiederkehrendes und Aktuelles in der E-Learning-Debatte* oraz Anny Turula, próbującej odnaleźć odpowiedź na pytanie postawione przez siebie w tytule artykułu: *Kiedy dydaktyka akademicka jest nowoczesna: o potrzebie dywersyfikacji kształcenia na odległość?*

10

Oddzielna grupa tekstów porusza zagadnienia z pogranicza zagadnień związanych z szeroko rozumianym bezpieczeństwem i problematyką nowoczesnych technologii. Tą część 16 numeru otwiera artykuł autorstwa Rafała Kopcia zatytułowany *Rewolucja w sprawach wojskowych w kontekście zachodniego sposobu prowadzenia wojen*. Wątek ten jest kontynuowany przez Sebastiana Górkę w rozważaniach nad *Wpływem rewolucji w sprawach wojskowych na przyszłe wojny*. Rozważania obu autorów stanowią doskonały punkt wyjścia do analizy zagadnień bardziej szczegółowych. Artur Gruszczak porusza bowiem temat wpływu *Technologii satelitarnych na rzecz bezpieczeństwa Unii Europejskiej*, Łukasz Kamieński w *Zachipowanej rzeczywistości?* Dział tekstów z zakresu bezpieczeństwa zamykają artykuły Tomasza Wójtowicza, *Od doktryny wojny ludowej do doktryny wojny informacyjnej. Rola nowych technologii w transformacji Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej* oraz Rafała Woźnicy, *CarderPlanet – pionierzy cyberprzestępczości zorganizowanej*. Ostatni z tekstów pozwala płynnie przenieść czytelnika w rozważania związane z bardziej obywatelskim i ekonomicznym wymiarem nowoczesnych technologii. Katarzyna Kopeć prezentuje tekst zatytułowany: *Empowerment czy wyzysk? O niejednoznacznej naturze prosumpcji w sieci* a Wojciech Szymański omawia zagadnienie

Informacji jako determinantu e-zakupów. Główny blok zamyka refleksja Anny Bugajskiej zaprezentowana w tekście pod tytułem *Artemis Fowl: Posthumanism For Teens*, który autorka poświęca wątkom posthumanizmu w powieściach współczesnego irlandzkiego pisarza Eoina Colfera.

Ten numer Kultury i Polityki zamyka tekst Kamili Trochowskiej *Czy „zdobywanie serc i umysłów” możliwe jest jedynie w transplantologii? Międzynarodowe rozwiązania w zakresie operacjonalizacji kultury* zamieszczony w dziale Varia.

Błażej Sajduk